

Cliëntenraad Groningen

Werk & Inkomen

Aan: College van burgemeester en wethouders van Groningen
T.a.v.: Mevrouw I. Diks

Datum: 8 maart 2021
Ons kenmerk: CRA 2021-02

Onderwerp: Advies over de uitvoering van “giften in de bijstand” in de gemeente Groningen

Geacht college, geachte mevrouw Diks,

Sinds een paar maanden staan ‘giften’ aan mensen in de bijstand (weer volop) ter discussie. De Participatiewet is hiervoor veel te streng, wordt inmiddels alom gesteld. Een klein foutje, vergeten de gemeente te informeren, het kan iemand al gauw het stempel ‘fraudeur’ opleveren met bijbehorende financiële consequenties. Sancties die iemand die feitelijk ter goede trouw is, verder de vernieling in helpen.

Opvattingen en ontwikkelingen in het land.

De discussie spitste zich recentelijk toe op de zogenaamde ‘boodschappenboete’. Iemand in de bijstand in de gemeente Wijdmeren ontving een periodieke gift van een familielid (de ‘maandelijkse boodschappen’). Ze had dit niet gemeld en was ‘daardoor’ bestempeld als fraudeur en moest vervolgens de uitkering plus boete betalen.

Afgezien van het vervolg waarin andere zaken meespeelden, was en is de verontwaardiging over deze ‘harde’ handelwijze, groot. De Participatiewet is veel te streng en te rigide.

Gemeenten, die de wet uitvoeren, oordelen heel verschillend over mogelijk vermeende ‘fraude’, zo is volop in de media te zien en te lezen. Van rigide uitvoering ‘zo is de wet nu eenmaal; die hebben wij ook niet bedacht’ tot ‘proportionele giften zijn toegestaan, mits ze gemeld worden’.

De gemeenten Amsterdam en Utrecht hebben inmiddels aangekondigd dat ze jaarlijks giften toestaan van € 1.200, resp. € 1.000.

In de Tweede Kamer is inmiddels een voorstel aangenomen waarin mensen die van een bijstandsuitkering leven, jaarlijks tot €1200,- aan giften mogen ontvangen zonder dat ze gekort worden op hun uitkering. Ook wordt daar binnenkort een wetsvoorstel behandeld waarin gemeenten bij een fout of een vergissing geen bijstand terug hoeven te vorderen of een boete op te leggen.

De situatie in Groningen.

De gemeente Groningen kent op dit moment het in de “BELEIDSREGELS ALGEMENE EN BIJZONDERE BIJSTAND PARTICIPATIEWET, IOAW, IOAZ EN Bbz 2004” ‘verstopte’ artikel 3.3 (*1):

Artikel 3.3 Giften

Lid 1. Een eenmalige gift wordt niet tot de middelen van belanghebbende gerekend als deze bestemd is voor een specifiek doel en vanuit het oogpunt van bijstandsverlening redelijk is.

Lid 2. Periodieke giften worden niet tot de middelen van belanghebbende gerekend zolang ze lager zijn dan 15% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, inclusief vakantiegeld.

Uit het eerste lid valt niet te halen wat voor soort gift hiermee bedoeld zou kunnen worden en welke hoogte wel of niet redelijk is. Ook is niet duidelijk wie bepaalt wat ‘redelijk’ is.

Uit het tweede lid kan worden opgemaakt dat periodieke giften (zoals de genoemde maandelijkse boodschappen) tot een hoogte van ca. € 160 voor alleenstaanden (15% van € 1.075) tot ca. € 230 voor gehuwden/samenwonenden (15% van € 1.536) zijn toegestaan (*2).

De Cliëntenraad is zeer content met het gemeentelijk beleid zoals onder artikel 3.3. lid 2 geformuleerde beleidsregel maar vindt dat dit veel breder bekend gemaakt mag worden.

We zijn ons er van bewust dat vooral ons tweede advies vragen zou kunnen oproepen gezien de hoogte van de genoemde maximale ‘vrijstelling’. Maar dit advies geeft ook een beter antwoord op hoe je in dit kader de situatie moet beoordelen van mensen die nu hun boodschappen bij de voedselbank halen. Dit advies heft de verschillen tussen beide groepen op en maakt daar dus terecht geen onderscheid meer in.

Ons advies geeft ook duidelijkheid over wat wel en niet acceptabel is naast de (te lage) bijstandsuitkering. Het is ook een voor de gemeente kosteloze maar substantiële bijdrage aan het armoedebeleid.

Ons Advies:

1. Kom tot een uitwerking van de in artikel 3.3. lid 1 genoemde formulering op taalniveau B1. Voor welke specifieke doelen is dit artikel bedoeld en wat is redelijk en wie bepaalt dat. Wees hier transparant over; gebruik voorbeelden van wat wel of niet is toegestaan.
2. Blijf de 15%-regeling hanteren en maak dat publiekelijk in een halfjaarlijkse voorlichtingscampagne. Noem daarbij ook de bedragen die bij de diverse categorieën horen (zoals alleenstaanden, alleenstaande ouders, etc.). Bedragen die uiteraard geïndexeerd worden bij aanpassing van de uitkeringsbedragen.

We ontvangen graag uw schriftelijke reactie.

Met vriendelijke groet,

Hans Alderkamp
Voorzitter a.i. Cliëntenraad Werk en Inkomen

I.a.a:
De gemeenteraad van Groningen
De vakdirecteur A. van Lingen
Adviesraad Sociaal Domein Groningen

(*1)

[https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/actueel/Groningen%20\(Gr\)/CVDR358144.html](https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/actueel/Groningen%20(Gr)/CVDR358144.html)

(*2)

Prijspeil fulltime uitkeringsbedragen (incl. vakantiegeld) over januari 2021

Bron: Jaarverslag Voedselbanken Nederland; jaarverslag 2018.

In 2018 hielpen de voedselbanken 6 % meer klanten dan in het voorgaande jaar. Daarmee werd weer een stapje gezet op onze weg naar een land zonder honger. Er werd meer voedsel ingezameld en daarmee gered van vernietiging. Gemiddeld kregen klanten wekelijks 26 producten, met een waarde van € 43 mee naar huis